REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele BIROURI de ANUNȚURI: în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etaju I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 24. Brașov, Miercurĭ 30 Ianuarie (12 Februarie). 1902.

Din causa sfintei sărbătorĭ de mâne, Miercurĭ, Ss. Grigorie, Vasilie, Ioan, diarul nu va apăre până Joi séra

Visita dela Petersburg.

De câteva ḑile archiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului austro-ungar se află în Petersburg la curtea Țarului, unde a fost primit și este sĕrbătorit în mod fórte călduros, ba cordial.

Pressa ruséscă vorbesce cu multă simpațiă despre visita archiducelui, și în privința acésta nu face escepțiune nicĭ unul din ḑiare. Chiar și acelea carĭ sunt cunoscute ca antagoniste ale Austro-Ungariei se folosesc de un limbagiu fórte amicabil, ér mai tóte ḑiarele amintesc și despre raporturile politice prietinescĭ, ce esistă dela 1897 între Rusia și Austro-Ungaria și esprimă dorința ca ele se dăinuéscă și în viitor.

S'au evitat din ambele părțĭ orĭ-ce manifestații de colóre politică. Așa mai ales cu ocasiunea toasturilor rostite la prânḑul de gală ce avù loc în onórea înaltului óspe austro-ungar. Cu atât mai mult s'a dat espresiune cordialității dintre ambele case domnitóre, ceea-ce însémnă, că pentru timpul apropiat se póte face cel mai bun prognostic relațiunilor politice dintre ambele împĕrății.

Un incident interesant face ca tocmai acuma sĕ se scrie mult în ḑiarele maghiare despre suita, ce a însoțit pe archiducele moștenitor la Petersburg.

Archiducele Francisc Ferdinand s'a decis a lua cu sine și doi cavalerĭ din sînul aristocrației austriace și ungurescĭ. Dintre magnații ungurĭ archiducele a ales pe contele Ioan Zichy. actualul president al partidului poporal catolic. Se scie, că moștenitorului presumptiv al tronului îi place mult a comunica cu notabilitățile din cercurile catolice și de aici póte se esplică, că a ales tocmai pe corifeul partidului catolic din dieta ungară.

Nu i-a trecut prin gând Alteței Sale, că prin alegerea sa va turbura apele guvernului liberal unguresc și decĭ a trebuit sĕ se mire, când deodată i-s'a comunicat, că guvernul nu póte sĕ vaḑă cu ochĭ bunĭ, ca la acéstă misiune sĕ ia parte președintele unui partid politic, adversar pronunțat al partidului maghiar dela putere.

S'a stăruit pe lângă archiduce sĕ alégă pe altul, dér Alteța Sa a declarat, că după-ce a ales pe Ioan Zichy și acesta a primit însărcinarea, nu mai póte reveni acuma fără vătĕmarea acestuia.

Resultatul a fost, că dintre magnații ungurĭ nu s'a dus nicĭ unul cu archiducele. Mare supĕrare din causa acésta în tabĕra maghiară. Unele foi fac rĕspunḑĕtor pe guvern, altele îl acusă de negligență, de órece nu s'a treḑit mai de vreme.

Cea mai mare dreptate o au însĕ acele foi, carĭ susțin, că guvernul cu acéstă ocasiune a documentat nu consciință da datorie patriotică, ci temerĭ isvorîte din interese de partid politic.

Mai bine a lăsat Szell ca Ungurii sĕ nu fie representanțĭ în suita archiducelui, decât ca sĕ consimtă sĕ-l însoțéscă un fruntaș al partidei poporale. Lucru destul de bătător la ochĭ!

Din Bucovina.

Pe diua de Joi, 13 Febr. n. alegĕtorii români din districtul Câmpulungului sunt chemațĭ de a-șĭ esercita dreptul de alegere. Comitetul central al partidului poporal-național publică din incidentul acesta un apel către alegĕtorĭ, îndemnându-i sĕ-șĭ dea voturile pentru d-l protopresviter din Vatra-Dornei *George Balmoș*, care a fost proclamat de candidat pentru mandatul vacant în dieta Bucovinei. Apelul schițéză din prilejul acesta programul partidului, revendicând drepturĭ pe terenul bisericesc, școlar, administrativ, economic și politic.

*

În același numĕr al *„Deșteptării“* din Cernăuțĭ, în care se publică apelul amintit, organul partidului poporal-național român se ocupă cu actuala situațiune politică a Românilor din Bucovina. Articolul „Deșteptării“ începe prin a spune, că domnesc nedumerirĭ privitóre la situația politică a Românilor bucovinenĭ și la raportul lor față de guvern, care a suferit o schimbare în timpul din urmă. Schimbarea — ḑice — nu este un armistițiu formal, ci numai o *rĕmânere în reservă.*

„Deșteptarea“ menționéză în scurt relațiunile între Românĭ și guvern dela 1898 și până în timpul din urmă când — ḑice — s'a deslegat enigma și s'a dovedit, că scopul ocultelor și fățișelor opintirĭ ale bar. Bourguignon au fost constituirea în dietă, sub patronajul lui, a unei majorității germane-slave cu caracter espres ostil față de Românĭ, împingênd pe aceștia într'o oposiție destul de neplăcută pentru guvern. A urmat apoi faimosul „pact“ cu scop de-a adormi oposiția Românilor, fără însĕ de a-se face o schimbare în sistemul de guvernare dușmănos. O parte din Românĭ au continuat lupta. În urmă au supravenit evenimente, carĭ au recorit mult relațiile dintre partidele majorității dietale și Germanii nu se mai simțiră bine, vĕḑênd, că sunt constrînșĭ a da ajutor la crearea unei stărĭ pentru ei periculósă în viitor.

„Deșteptarea“ continuă apoi astfel:

„Actualmente legătura între partidele majorității dietale a devenit fórte laxă. Au pĕtruns veștĭ, că majoritatea dietală s'ar afla în agonie. și cert este, că se prepară o apropiere între Germanĭ și Românĭ.

„Faptul acesta în sine denotă, că guvernul nu mai stă pe punctul de vedere față de Românĭ, ca la 1898. Cel puțin se póte presupune, că baronul Bourguignon li-a dat Germanilor mână liberă în privința politică, încât aceștia se pot cugeta la întrarea în alianță pentru formarea altei majoritațĭ mai convenabile. Din vĕlul stărilor încerte iese decĭ tot mai mult la ivélă, că baronul Bourguignon nu mai are interesul de-a susține o majoritate dietală ostilă Românilor, și acéstă împrejurare forméză o caracteristică notă, ce tradéză un fel de schimbare a sistemului.

„Până la deschiderea dietei vor mai trece câte-va lunĭ. Până atuncĭ va trebui sĕ se lămuréscă, ce astăḑĭ încă este nelămurit. Este însĕ un act de prudență politică, a nu trece cu vederea semnele timpului, și ne-am espune la o greșală, décă nu am ține cont de ele.

„Cursul nou șĭ-a luat direcția către împrietenire între Germanĭ și Românĭ, care ar fi și fórte salutară din multe puncte de vedere. Întru cât tendența generală va lua forme politice-practice, astăḑĭ nu se póte hotărî. Concordând cursul nou cu vederile nóstre, esprimate în atâtea rêndurĭ, nu avem causă de-a nu fi prevenitorĭ.

„Din tóte cele ḑise se esplică în mod firesc și posiția nóstră nouă față de guvern și baronul Bourguignon, *o posiție reservată*, câtă vreme ceea-ce se petrece nu va lua forme concrete în una séu în alta direcție“.

Moștenitorul de tron în Rusia.

Se depeșéză din Petersburg, că s'a dat în onórea archiducelui Francisc Ferdinand un dineu în sala de concerte a palatului de iérnă. Erau de față toțĭ marii ducĭ și marile ducese, ministrul de esterne contele Lamsdorff, ministrul de rĕsboiŭ Kuropatkin, ambasadorul austro-ungar Aehrenthal cu personalul ambasadei și suita moștenitorului. În fruntea mesei ședea Maria Feodorovna, împĕrătésa vĕduvă, și împĕrătésa Alexandra. Vis-à-vis ședea împĕratul Nicolae. La drépta împĕratesei vĕduve ședea archiducele Francisc Ferdinand. *Țarul* a pronunțat următorul toast:

„Sunt fericit, că Vĕ pot vedé în mijlocul nostru și-mĭ golesc păharul în sănĕtatea Majestății Sale împĕratului și Regelui Francisc Iosif și în sănĕtatea Alteței Vóstre imperiale“.

Orchestra a cântat imnul austriac.

Archiducele *Francisc Ferdinand* a rĕspuns următórele:

„În numele Majestății Sale, a împĕ-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ioan Eliade Rădulescu.

Resumatul unei conferințe, ținută cu ocasiunea centenariului acestui scriitor,
*de M. **Strădjanu**.*

La 6 Ianuarie st. v. anul curent, s'au împlinit o sută de anĭ, de când s'a născut Eliade. El și-a făcut educațiunea în Bucurescĭ, întâiŭ în școlele grecescĭ, unde i-s'a dat numele de Eliade séu Heliade, după numele tatălui sĕu Ilie Rădulescu; apoi a devenit cel mai bun elev al lui G. Lazar. La 1822, când Lazar s'a reîntors bolnav în Transilvania, Eliade i-a luat locul și a continuat cu mult devotament opera de apostol al învĕțătoriului sĕu până la 1828. Atuncĭ a părăsit școla, ca sĕ se pótă ocupa mai cu dinadinsul de literatură.

Eliade însĕ n'a fost numai om de litere, ci și un mare om de acțiune. Pentru el, ca și pentru scriitorii ardelenĭ, bănățenĭ și moldovenĭ, literatura era un puternic mijloc de educațiune națională și în același timp o armă politică. Acésta se vede în întrégă literatura nóstră din acel timp, începênd dela S. Micul, Șincai și P. Maior până pe la 1870. Mai tóte scrierile de atuncĭ pórtă, atât în fond, cât și în formă, sigilul acelei epoce de luptă pentru esistența națională. Și este natural sĕ fie așa. Când lipsesce unui popor independența și când ast-fel viéța lui națională este amenințată, cestiunea, care priméză pentru el pe tóte cele-lalte, este cestiunea de a fi.

De când cele două țĕrĭ române s'au vĕḑut unite într'un singur stat autonom și dela 1877 independent, literatura și cultura nóstră încă a putut lua o nouă direcțiune, mai scientifică și mai adevĕrată, grație mai ales societății literare „Junimea“ din Iașĭ.

Aicĭ trebue sĕ ne mărginim a aminti numai activitatea de uriaș a lui Eliade pe câmpul literaturei și culturei naționale. Când ar vré cine-va sĕ arate cu deamĕruntul viéța și scrierile lui, ar trebui sĕ scrie istoria României într'o jumĕtate de secol. Pentru-că într'o jumĕtate de secol n'a fost în țéra românéscă o mișcare națională, în care sĕ nu se fi simțit suflarea lui Eliade. Și după-ce prin cuvêntul sĕu ca dascăl și apostol, prin scrierile sale ca publicist și prin întreprinderile sale culturale și politice ca om de acțiune, a deșteptat poporul român din amorțirea seculară și a pregătit o mare reformă socială și politică; când a sosit momentul și au cerut împrejurările, cu un nobil simțĕmênt de abnegațiune și devotament și plin de entusiasm, a luat el însu-șĭ stindardul revoluțiunii în mână și pășind în fruntea unei generațiunĭ educate în mare parte de dênsul, a făcut marele eveniment dela 1848.

Au urmat apoi ḑilele de durere și de alte lupte, și Eliade, împreună cu tovarășii sĕi, a trebuit sĕ apuce calea esiliului. Unspre-ḑece anĭ a petrecut cu familia sa prin țĕrĭ strĕine, trăind mai mult din contribuțiunile amicilor, parte în Paris, parte în insula Chios. Nicĭ odată însĕ n'a încetat de a-se ocupa cu literatura și de a apĕra causa națională prin ḑiare și reviste strĕine și prin memorii adresate cabinetelor europene.

Eliade luase de tînĕr toiagul apostolatului național, ca și scriitorii din Ardeal și Bănat de pe la începutul vécului al 19, pe carĭ îi recomanda ca pe cei dintâiu educatorĭ ai Românilor și în special și tinerimei. Și el a rĕmas credincios acestei sfinte misiunĭ până la sfîrșitul vieții sale.

După reîntórcerea din esiliu Eliade a scris continuu, a luat parte la viéța politică ca ḑiarist și ca representant al țĕrii în parlament; a fost primul președinte al Academiei. Acum însĕ nu mai era primul conducĕtor intelectual al Românilor. Multe din ideile sale nu mai erau în armonie cu ale nouei generațiunĭ: și în unele în cestiunea de ortografie și de limbă literară, nicĭ chiar cu ale sale dela începutul carierei. De pe la 1840 Eliade părăsise frumósa limbă românéscă, care o recomanda în gramatica sa dela 1828 și în care a scris clasica baladă „Sburătorul“ și alte lucrărĭ. De când a cunoscut literatura italiană, a început a italienisa limba; așa că scrierile lui de atuncĭ încóce nu mai pot servi ca modele de scriere și de limbă literară. Ele însĕ au avut o enormă influență asupra societății române, mai ales până la 1848; și acésta e mĕsura, după care trebuesc ju-

ratului şi Regelui Francisc Iosif şi în numele meu propriu, mulţumesc Majestăţii Vóstre imperiale pentru cuvintele amabile pronunţate în acest moment. Mişcat adânc de primirea graţiósă, ridic paharul în sănătatea Majestăţii Vóstre, în sănătatea Majestăţilor Lor, a împĕrăteselor Maria Feodorovna şi Alexandra şi în sănătatea întregei familii imperiale".

Orchestra a cântat imnul rusesc.

Erĭ a primit archiducele deputaţia oraşului St. Petersburg în numele căreia căpitanul Kleigels a oferit archiducelui pâne şi sare.

Impresiunĭ instantanee.

Bre! ghiaur!... sictir!

Daţi-mĭ voie, d-le Redactor, de a vĕ ruga sĕ-mĭ încuviinţaţĭ în colónele fóiei D-vóstrĕ un colţişor pentru a vĕ comunica unele impresiunĭ instantenee.

Am cetit şi eu în fóia română politică din Arad prosa luĭ V. G. la adresa „Gazeteĭ", prosă neromânéscă, împĕnată ici colo cu floricele din vocabularul lăieţilor, carĭ umblă cu şetrile în spate, floricele ca de pildă: „...Sunt vênduţĭ..., daţĭ dracului cu trup cu suflet, blĕstămaţĭ, afurisiţĭ, ciuma pădurii, ucigă-l crucea. Vai de mine!"

Am cetit'o şi am rĕmas înmărmurit vĕḑênd dibăcia de clown, cu care V. G. poséză în faţa celui mai vechiŭ organ naţional al nostru ca ienicer cu şalvarĭ roşii, găitănaţĭ şi cu iatagane în brĕu, şi scóte gróznica înjurătură păgână: *Bre! ghiaur! ana săna sictir!*

V. G. a prescurtat'o ḑicênd numai *hai, sictir!*

Acéstă esclamare de ură şi dispreţ a rĕmas în limbagiul fraţilor noştri de dincolo drept amintire a tristelor vremurĭ de umilire naţională de odinióră, când rĕşmiriţa aducea pe „căpcânii cu două gurĭ", mânaţĭ de arnăuţiĭ stăpânireĭ fanariote, carĭ cutropeau satele, robiau copiiĭ şi femeile din ele şi apoi le dădeau foc.

E de tot straniu, dér în adevĕr V. G., care se ḑice Român, şi încă de dincóce, a folosit acea înjurătură turcéscă faţă cu veneratul organ naţional ce-l redactaţĭ, simţind, pe cum se vede, în acel moment tótă ura nespusă păgână, ce se esprimă în ea.

Mĭ-am ḑis îndată, că în vinele acestui Sictirache nu póte curge sânge curat românesc, precum nicĭ limbagiul sĕu, nicĭ cugetarea sa nu sunt curat românescĭ, şi vĕ mărturisesc, că pe dată mĭ-am şi gândit: da de nu e cumva chiar vre-o porodiţă de ienicer — că ḑĕu mulţĭ au bătut câmpii şi pe şesurile Aradului când erau stăpânĭ peste Bănat şi ţéra unguréscă.

Fie cum o fi, dér n'a fost puţin lucru pentru mine sĕ citesc aḑĭ aşa ceva într'o fóie, care se îngâmfă atât de mult şi atât de des cu pretinsul ei românism.

Dér ce-i mai ciudat şi mai neruşinat tot-de-odată, acel V. G. vine chiar în numele fóiei aradane şi al aşa ḑisului grup de acolo, ce vré sĕ-l representeze, sĕ facă acest afront vechiului organ naţional al Românilor, după-ce însuşĭ recunósce, că esistenţa de cincĭ anĭ a acelei foi nu s'a ilustrat decât mai ales prin „certurĭ personale", carĭ au făcut sĕ se „infecteze" atmosfera în sînul partidului naţional de „gunoiul" lor, aşa că au trebuit sĕ producă „scârbă obştéscă".

Totuşĭ V. G. nu se ruşinéză a posa pe ienicerul şi a adresa înjurătură veteranului nostru organ, care a stăruit şi a luptat 65 de anĭ în cinste şi'n dragoste de neam.

Sĕ mĕ ertaţĭ, dér sunt de părere, că aveţĭ pré multă răbdare cu ast-fel de ómenĭ!

Un aderent al „Gazetei".

Craiova, 24 Ian. 1902.

Săptĕmâna acésta avurăm două marĭ sĕrbătorĭ naţionale. Duminecă, la 20 a curentei, s'a serbat centenarul lui Eliade şi aici ca în tótă ţéra. Diminéţa la 9 óre s'au întrunit corpul didactic cu elevii la fie-care şcólă, s'au ţinut discursurĭ de ocasiune, s'au recitat poesii şi s'au cântat cântece naţionale. La liceu, unde erau întrunițĭ şi elevii şcólei comerciale, s'a făcut un parastas în memoria lui Eliade, în amfieteatrul liceului, şi directorul a ţinut un frumos discurs despre Eliade.

După amédĭ era anunţat un „mare festival" la teatrul naţional. Aci, înaintea autorităţilor locale şi a unui public ales, subsemnatul a ţinut o conferinţă despre Eliade; doi elevĭ din clasa a VII a liceului şi d-na M. Cornescu au recitat cu mult talent poesii din ale lui Eliade şi G. Creţeanu; şi s'a jucat de artiştii teatrului cu multă însufleţire frumósa piesă a lui V. Alexandri „Descoperirea corónei lui Ştefan cel Mare", séu „Cinel — Cinel", care se termină cu imnul epocal „Hai sĕ dăm mână cu mână, cei cu inima română", imn, care esprimă dorinţele Românilor realisate la 24 Ianuarie 1859.

Erĭ, în 24, a fost o altă sĕrbătóre frumósă şi înălţătóre de suflet. Dela 2 până la 6 óre p. m. elevii liceului au desfătat prin cântece şi danţurĭ naţionale un numeros public, în sala teatrului naţional. Serbarea s'a deschis prin imnul naţional, esecutat de orchestra liceului, compusă numai din elevĭ, sub conducerea maestrului lor de musică, d. Soloviu. Apoi elevul G. Marinca din cl. VII a ţinut un interesant discurs despre însemnătatea ḑilei de 24 Ianuarie. Urmară apoi cântece corale, esecutate de cele doue corurĭ ale liceului, sub îndemânatica conducere a d-lor I. Mihăilescu şi I. Soloviu, amêndoi maestri de musică ai liceului, începênd cu imnul regal, care a fost ascultat în picióre de întreg teatrul. Tóte au fost viu aplaudate şi unele, cum e „Marşul cântăreţilor" de C. Porumbescu şi „Corul din Cetatea Neamţului" de I. Mihăilescu, au fost bisate.

Este demn de însemnat progresul, care l'au făcut de câţi-va anĭ în liceul nostru obiectele de dexteritate: musica, desenul şi gimnastica, sub inteligenta şi zelósa conducere a maeştrilor acestor obiecte, carĭ prin o demnă emulaţiune caută a-se întrece unii pe alţii.

Între cântecele orale câţi-va elevĭ au cântat solo, din gură séu cu vióra, şi au recitat versurĭ, cu multă îndĕmânare, elevul Mircea Vintilescu cu un adevĕrat talent pentru arta dramatică. S'au esecutat esercițiĭ de scrimă cu floreta, şi danţurĭ naţionale.

Petrecerea s'a încheiat cu o frumósă alegorie dramatică, făcută de d. Anastasiu Georgescu, profesor al liceului, şi jucată de elevĭ. Persónele: Caraiman, Ceahlău, Osman, Ivan, Ianoş, representau Muntenia, Moldova, Turcia, Ungaria şi Rusia; şi multe altele poporul român, în timpul unirii principatelor.

Aséră, tot la teatrul naţional, o deputaţiune a societăţii studenţilor universitarĭ din Bucurescĭ, cu ajutorul elevilor liceului şi ai societăţii dramatice, au făcut a doua serbare, pentru fondul unui mansoleu al lui Mihai Vitézul, celui mai mare erou al Românilor.

D. Dumitru Urzică, student şi preşedinte al societăţii studenţilor, a ţinut pentru acest scop, cu mult entusiasm, o conferinţă despre Mihai Viteazul. Deşi serbarea scolară se terminase abia la 6 óre, sala teatrului era plină de lume aléssă.

*

Cu regret am observat, că pe când ḑiua de 24 Ianuarie, care ne amintesce unirea Principatelor şi înfiinţare Ligei pentru unitatea culturală a Românilor, a fost serbată de tinerimea scolară şi în parte de public, căci tóte prăvăliile erau închise, numai clerul, magistraţii şi militarii n'au ţinut sémă de acéstă mare sĕrbătóre. Până şi natura pare că a voit sĕ serbeze acéstă mare ḑi, de vreme ce peste nópte s'a îmbrăcat pentru prima óră într'un alb vestmênt de nea. La scóla militară s'au făcut lecţii, tribunalele au ţinut şedinţe, la nicĭ o biserică nu s'a făcut serviciu religios, şi pe strade n'am vĕḑut, decât doue stindarde pe calea Unirii. Cu tóte acestea, serbarea unor astfel de ḑile e de mare însemnătate şi trebuinţă pentru educaţiunea naţională a poporului şi a tinerimei. Sperăm deci, că precum d. Haret, actualul ministru al instrucţiunii publice, a trecut-o în regulamentul şcólelor, aşa o vor trece şi celealalte autorităţĭ, şi va fi în viitor o serbare naţională în deplinul înţeles al cuvêntului.

M. Strajan.

„Moştenitorul tronului şi însoţitorul sĕu maghiar".

Ḑiarele unguresci înregistréză cu multă amărăciune faptul, că moştenitorul de tron archiducele *Francisc Ferdinand* n'a luat în suita sa la Petersburg pe *nicĭ un membru din aristocraţia maghiară*, ci numai austriacĭ. Ětă ce scrie în privinţa acésta *„Budapesti Hirlap"* sub titlul de mai sus:

„In 23 Ianuarie a primit contele Ioan *Zichy* (presidentul partidului poporal) o scrisóre dela contele *Nostitz*, măestru de curte al archiducelui Francisc Ferdinand, întrebându-l, décă e dispus a însoţi pe archiducele în călĕtoria sa la Petersburg. Contele rĕspunse imediat oferindu-şi serviciile şi ceru tot-odată audienţă la Alteţa Sa. A doua ḑi primi (Zichy) o telegramă dela contele Nostitz de următorul cuprins: „Nu-i necesar sĕ vii (la Viena), în scrisóre mai multe". In scrisórea amintită se spunea, că archiducele — cu marĭ regrete — trebue sĕ renunţe la aceea, ca Ioan Zichy sĕ-l însoţéscă. Nostitz însĕ îl rógă sĕ mérgă la Viena. Aici măestrul de curte i-a făcut o visită rugându-l sĕ mérgă la moştenitorul de tron în Semmering, unde petrece cu soţia sa. Tot-odată a dat lămurirĭ contelui Ioan Zichy asupra celor întêmplate.

„Inainte de prima invitare Majestatea Sa monarchul a aprobat propunerea moştenitorului de a lua în suita sa la Petersburg, afară de măestrul curte contele *Nostitz* şi afară de camerarul *Rumerschirchen*, şi câte un aristocrat austriac şi maghiar: prinţul Carol de *Windischgraetz* şi contele Ioan *Zichy*. Cu ocasia prânḑului de curte, ce urmă, s'a făcut vorbă despre lucrul acesta, şi după-ce şi ministru de esterne contele *Goluchowsky* a aprobat, ministrul *à latere* conte Iuliu *Szechenyi* a raportat guvernului unguresc despre starea lucrurilor. In urma unui schimb de scrisorĭ, ministrul Szechenyi s'a dus la Majestatea Sa şi a spus, că *guvernul unguresc nu e învoit* cu acéstă distincţiune, ce i-se face presidentului partidului poporal.

„Majestatea Sa a chiemat la sine pe moştenitorul de tron şi a dat espresie regretelor, că piedecile ce s'au ivit *nu permit*, ca contele Ioan Zichy sĕ-l însoţéscă la Petersburg, — şi acésta *din cause politice*. Moştenitorul de tron a declarat dinpotrivă, că el a învitat deja pe contele Ioan Zichy, care a primit învitarea; el aşa-dér *nu póte sĕ se ofenseze nicĭ pe sine, nicĭ pe contele Zichy* prin aceea, ca *sĕ céră alt aristocrat maghiar în locul lui*. Ministru de esterne contele *Goluchowsky* s'a scusat înaintea archiducelui cu aceea, că

---

decate, ér nu numai valórea lor literară. Şi ca sĕ pot da măcar o palidă idee despre însemnătatea lui Eliade şi a scrierilor sale, voiŭ aminti numai două momente, unul dela începutul şi altul dela sfêrşitul vieţii sale.

La începutul veacului al 19, când Eliade era copil, ţéra gemea sub jugul cel mai barbar şi mai ruşinos al Turcilor, storsă fără milă de arendaşii lor, de Fanarioţĭ. Poporul dela ţéră, schingiuit şi împilat, vegeta în servitutea seculară a clăcii séu iobăgiei, care ajunsese atuncĭ a nu se mai deosebi de robia négră, o altă plagă ruşinósă a acestor ţerĭ. Afară de cărţile bisericescĭ şi de cronice, încă nepublicate, n'aveam altă literatură, decât poesia populară, nebăgată în sémă de cărturarĭ şi care singură mai îndulcea ḑilele amare ale poporului şi vieţa de codru a eroilor sĕi, a haiducilor. Ideia unirii, ca o flóre primăvaratică, de abia rĕsărită, numai cu sfială cuteza a-se ivi în câte un cântec ca al lui I. Văcărescu, în câte o cronică necunoscută ca a lui Şincai, séu în câte o carte de fabule ca a lui Chichindeal. Rusia întrebuinţa tóte mijlócele, ca sĕ anexeze aceste ţerĭ imperiului sĕu. Aşeḑăminte de cultură, afară de şcólele grecescĭ, nu erau. O nópte fiorósă se întindea peste România, şi în acest întuneric de abia lucia câte o steluţă ca scrierile Văcăreştilor şi ca introducerile cărţilor bisericescĭ ale unor zeloşĭ monachĭ. Din aceste luminĭ pĕtrundeau atât de puţin, încât chiar bunĭ Românĭ şi marĭ patrioţĭ ca Băleanul nu credeau, că sciinţa şi literatura se pot cultiva în limba română.

G. Lazar, după multe dificultăţĭ, isbuti a insufla Românilor alte idei şi convingerĭ. Dér influenţa luĭ era încă mică asupra naţiunii, ca a unui om necunoscut şi persecutat; ea era însĕ forte mare asupra elevilor sĕi, carĭ îl iubiau ca pe un pĕrinte şi ascultau cuvintele lui ca ale unui profet trimis de Dumneḑeu. Şi între aceştĭ elevĭ se aflau tinerĭ ca P. Poenaru, S. Marcovicĭ, Efrosim Poteca, Moroiu, Palade şi I. Eliade. Lazar le-a dat lumina şi a aprins în sufletul lor iubirea de patrie şi de neam. Ei, la rêndul lor, i-au dat un nume nemuritor.

Sĕ luăm acum o altă epocă, cu 40 séu 50 de anĭ mai târḑiu. Câtă deosebire! In loc de doue ţerĭ despărţite, ameninţate a deveni când paşalicurĭ turcescĭ, când provincii rusescĭ, vedem un singur stat, liber şi autonom, respectat de statele cele marĭ ca element de ordine şi avênd rolul şi viitorul cel mai frumos în rĕsăritul Europei. In loc de şcolĭ grecescĭ, vedem pretutindenĭ, în sate şi în oraşe, şcolĭ românescĭ, şi, în centrele principale, universităţĭ, teatre, musee şi alte aşeḑăminte de cultură. Claca şi robia au dispărut împreună cu privilegiile. Toţĭ cetăţenii sunt egalĭ înaintea legii. Avem un frumos început de literatură şi de artă în tóte ramurile. Ţéra, înzestrată cu instituţiunĭ şi legĭ liberale ca cele mai civilisate ţĕrĭ, a făcut într'o jumĕtate de secol un progres, care alte popóre de abia l'au făcut în sute de anĭ. Ér acei junĭ ţĕranĭ, despre carĭ Bălcescu ḑicea inspirat, când îi vedea cum jócă în horă cu pletele în vênt: „ce mândră óste va avé România, când îi va veni şi ei rêndul pe lume!", acei ţĕranĭ, organisaţĭ în óste regulată, sub conducerea marelui lor căpitan, când le-a venit rêndul, sub întăriturile Plevnei au stors admiraţiunea lumei!

Ce s'a întêmplat în aşa scurt interval? Fără îndoială, mulţĭ bărbaţĭ meritoşĭ au partea lor de laurĭ în opera regenerării naţionale. Insĕ partea cea mai însemnată, până la 1848, dincóce de Milcov şi de Carpaţĭ, este a lui I. Eliade. Ca dascăl, ca scriitor, ca om de acţiune, el a luat făclia aprinsă de G. Lazar în ḑidurile ruinate dela S. Sava, şi a purtat'o cu un entusiasm profetic în tóte colţurile ţĕrii şi a chemat pe un popor întreg la o nouă vieţă. Contimporanii l'au numit „pĕrintele literaturei române"; ar trebui sĕ adaugem, pĕrintele regenerării naţionale.

La 21 Noemvrie 1881, i-s'a ridicat un frumos monument înaintea universităţii din Bucurescĭ, tocmai pe locul unde a fost prima şcólă românéscă şi unde a învĕţat el, întâiu ca elev, apoi ca profesor. Dér Eliade ar fi putut ḑice cu vechiul poet al Romei din valea Sabină: mĭ-am ridicat un monument mai trainic, decât marmora şi arama!

Fie dér, ca spiritul lui sĕ însufleţéscă tóte generaţiunile! Fie, ca idealul lui de om şi de cetăţen român, realisat în mare parte până astăḑĭ, sĕ devină în curênd o deplină şi puternică realitate!

n'are ce face, acésta fiind un fapt care'l *privesce esclusiv pe guvernul ungar.*

„Ministru à latere *Szechenyi* Gyula a cerut o audiență la moștenitorul de tron, dér *nu l'a primit.* La a doua visită a primit audiența, care *a dat prilej la esplicărĭ fórte neplăcute.* Moștenitorul de tron a ținut strîns la hotărîrea lui de *a nu primi nicĭ un alt însoțitor,* și ca sĕ evite urmarea tratărilor, a părasit Viena și s'a dus la Semmering.

„Contele Nostitz a dat avisul moștenitorului, ca contele Ioan Zichy sĕ binevoéscă a-l visita în Semmering, ceea-ce s'a și intêmplat încă în aceeașĭ ḑi după amiaḑĭ, schimbând împreună idei politice timp de 1'/₂ óră....“

*

Incidentul acesta e viu comentat în cercurile politice maghiare.

Jidovismul în Ungaria.

Sub titlul *„Cestiune delicată“* publică *„Alkotmany“* dela 9 Februarie un prim articol, din care estragem următórele:

„Sub cestiune delicată înțelegem *cestiunea jidovéscă.* Ea este *noli me tangere* atât în viéța politică, cât și socială. Față cu ultraiștii naționalităților ridicăm, în șovinismul nostru cel mai gălăgios acusarea de nepatriotism și le sbierăm: duce-ți-vĕ la Moscva, séu la Berlin, deși sciind scim, că acei apostolĭ mai mult cu gură mare, decât cu influență, pot sĕ fie tot așa de puțin primejdioșĭ pentru întregitatea statului, pe cât de tare e acesta în a-ne apĕra. Nu este lucru ușor aḑĭ a-țĭ vinde patria, fiind-că cumpĕrătorul judecă mai întâiŭ, décă vêndĕtorul dispune asupra marfei... Un pericol cu atât mai mare ne amenință însĕ din altă parte. Nu esistă manifestațiune a vieții omenescĭ, pe care o rassă istéță sĕ n'o fi acaparat pentru sine. Agricultură, industrie, comerciu, în urma dominațiunei capitalului, sunt în mânile ei. Industria de fabrică, ce nu-i aduce ei folos. stagnéză. Și pe terenul vieții intelectuale ei au luat conducerea, mai ales în pressă, așa că bietul Maghiar apăsat abia décă mai are unde sĕ se vaiete asupra acestor stărĭ.

„Esceptând imobiliile, carĭ formézâ proprietatea statului, corónei, confesiunilor, fondurile și fundațiunile, fideicomisurile, imobiliile, carĭ formézâ obiectul circulațiunei libere mai mult de *50⁰/₀ sunt în mânĭ jidovescĭ“...*

După-ce arată cât de puternicĭ sunt aḑĭ în Ungaria Jidovii pe terenul comerciului, industriei, cum lucréză cu capitalul, pe care s'au făcut stăpânĭ, continuă așa:

„Pe terenul vieții spirituale mai ales, unde istețimea se póte mai bine validita, găsim în numĕr preponderant pe jidovĭ. După lista camerei advocațiale din Budapesta pe 1902 75⁰/₀ din advocații, carĭ funcționéză pe teritoriul capitalei, *sunt Jidovĭ.* Tot așa stă lucrul și în ce privesce medicii. Profesorĭ, judecătorĭ sunt mai puținĭ, fiind-că aicĭ munca e mai multă și șiretenia are mai puțin teren.

„E fapt, că *rassa maghiară,* al cărei rol conducĕtor îl reclamăm așa de mult față cu naționalitățile, *se prăpădesce ḑi de ḑi tot mai mult.* Clasa gentry-ilor s'a nimicit deja, locul ei îl ocupă noua nemeșime; micii industriașĭ sunt nimicițĭ de-asemenea, în locul lor avem pe comercianții jidovĭ de ghete, mobile, vesminte etc. A dispărut de-asemenea vechia clasa a honorațiorilor, dér avem în locul lor garda lui Dr. Blau Kobi; poporul, bietul popor, deja de ḑecĭ de anĭ geme sub jugul cârciumarilor și boltașilor ruralĭ, — cine sunt dér aceia, pe care acéstă rassă sĕ nu-șĭ fi pus mâna?

„Nu este teren, unde sĕ nu se fi vîrît. În viéța politică — deși după culise — sunt (Jidovii) factorul cel mai înspăimêntător; cel ce în privința socială cutéză sĕ fie independent, și care nu-șĭ caută fericirea prin ei (Jidoviĭ), este rĕsvrĕtitor în contra ordinei sociale. A începe fără ei ceva, este „demonstrație confesională“, care cere pedepsire. Și nu ca individ, nu ca membru egal îndreptățit al statului voesc ei sĕ se validiteze pe tóte terenele în societate, dér își creéză un titlu de drept dela aparținerea la jidovime, ba acésta o consideră ei ca cel mai puternic titlu de drept.

„La atâta am ajuns cu jidovimea într'o jumĕtate de veac. Și tóte acestea nu îndémnă pe individii conducĕtorĭ ai rassei maghiare, de a-se ocupa cu cestiunea acésta la orĭ-ce loc competent? Ce va fi în viitor, décă stările acestea nu se vor remedia deja acum în óra aprópe ultimă? Acest popor incapabil, precum n'a fost în stare a da dovedĭ de moderațiune în jumĕtatea de veac trecută și a sciut sĕ se pună așa de mult pe grmazii țĕrii, acum va fi cu atât mai puțin capabil de-a face acésta, când pofta după putere numai că n'a gustat'o, dér profită de ea.

„Dér de aceea străbunii noștri au apĕrat într'o miie de anĭ patria cu sabia și cu sângele lor,... ca în câte-va decenii dintr'al doilea mileniu s'o dea pe mâna Jidovului, care nu se póte provoca decât la „meritul“, *că se numesce pe sine Maghiar,* și că e șiret!

„Acesta sĕ fie viitorul, de care au visat părinții noștrii?“

*

Acesta va fi — ḑĕu, décă domniĭ dela stăpânire nu-șĭ vor deschide mai curênd ochii sĕ vadă, ce prăpastie a creat „rassa“ privilegiată jidovéscă între Maghiarĭ și națiunile nemaghiare și cât de colosal de marĭ au făcut ei sĕ créscă contrastele politice și naționale între cei ce aḑĭ stăpânesc și între cei stăpânițĭ și asuprițĭ.

SCIRILE DILEI.

29 Ianuarie v.

Inmormêntarea lui Nicolae Cristea s'a făcut în ḑiua de 9 Februarie în mijlocul unei participărĭ enorme a publicului atât român, cât și strĕin din Sibiiu. Au luat parte la înmormêntare: consistorul archidiecesan în corpore, elevii seminariului în frunte cu profesorii, membrii reuniunei sodalilor românĭ, corporativ, avênd drapelul în doliu, numĕroșĭ preoțĭ și învĕțătorĭ de prin comunele din jurul Sibiiului și alt public de tóte categoriile. Intre duiósele cântărĭ prescrise de tipicul bisericii nóstre, cosciugul a fost ridicat din casa mortuară și transportat la biserica din suburbiul josefin, unde s'a oficiat prohodul, la care rugăciunile de deslegare au fost cetite de însu-șĭ I. P. S. Sa Mitropolitul, ér predica a fost rostită de protopresbiterul I. Papiu. Ceremoniile înmormêntării au fost oficiate de șése preoțĭ și doi diaconĭ, ér cântările funebrale au fost cântate de corul seminarial sub conducerea profesorului D. Cunțan.

Cel mai vechiŭ steag românesc. In ședința de Vinerĭ (31 Ian. n.) a Academiei române d-l D. Sturdza a cetit o comunicare făcută de profesorul I. Bogdan, decan al facultății de litere din Bucurescĭ și membru corespondent al Academiei, de cuprinsul, că la mănăstirea „Zografos“ de pe muntele Athos se află două stégurĭ foste ale lui Ștefan cel Mare, eroul voevod al Moldovei. Unul dintre aceste stégurĭ e din 1500, decĭ cel mai vechiŭ stég românesc păstrat până în ḑilele nóstre.

Demonstrațiunĭ polonese. In Varșovia s'a dat în ḑiua de 3 Februarie o representațiune filantropică într'un circ. La acésta representație au jucat diletanțĭ din familiile cele mai alese polone. In fața circului s'a aglomerat poporul în masse și a demonstrat în potriva acelor nobilĭ, carĭ au participat la balul guvernorului Certkov. A trebuit sĕ intervină poliția, care a arestat pe mai mulțĭ demonstranțĭ. Au fost și rănirĭ. Unele ḑiare spun, că demonstrația acésta a fost pusă la cale, fiind-că aristocrații polonesĭ ar fi intervenit la guvernor, ca sĕ interḑică ḑiarelor a discuta în public cunoscuta cestiune a perderei enorme în cărțĭ a contelui Potocki.

Monumentul lui Milan. Patriarchul sêrb, G. Brancovicĭ, a sfințit în ḑiua de 8 Februarie monumentul regelui Milan, ridicat la Krusedol din munificența Monarchului nostru. Astăḑĭ se împlinesce un an dela mórtea lui Milan. Din partea familiei erau de față și baronul Nicolicĭ Fedor și baronul Baich Milan. La părăstasul ridicat cu acéstă ocasiune a celebrat patriarchul Brancovicĭ, asistat de episcopul Bogdanovicĭ din Buda și de episcopul Sevicĭ din Neusatz, precum și de mai mulțĭ archimandrițĭ. In aceeașĭ ḑi s'au ridicat parastase în tóte bisericele Serbiei.

O călĕtorie cu balonul „Meteor“. In ḑiua de 6 Februarie Archiducele Leopold Salvator și soția sa archiducesa Blanca au întreprins o călĕtorie cu balonul „Meteor“ al archiducelui, însoțițĭ fiind de locotenentul de marină Respaldiza. Acésta era prima călĕtorie a archiducelui întreprinsă fără sĕ fie întovărășit de un conducĕtor technic, așa că conducerea balonului era în mânile archiducelui. Balonul a pornit din Viena, a trecut peste Laab și Brünn, apoi peste munții acoperițĭ de zăpadă dela Glatz și peste munții dela Reichenstein. La Patschkau au trecut granița monarchiei și au descins la Steinkirche, de unde au mers cu trăsura la Strechlen. Din Strechlen au călĕtorit la Breslau, de unde s'au întors apoi séra la Viena.

Pentru masa studenților din Brad, au binevoit a contribui și următorii M. St. D-nĭ. Simion Dragomir, notar în Gurasada 20 cor., Iosif Petrovits comerciant Dobra 5 cor., Lazar Arpad, deputat dietal Dobra 5 cor., Lazar Vraciu, comptabil, Dobra 2 cor., Iosif Morariu protopresbiter gr. or. 5 cor. Suma 37 cor. M. St. D-ne Marióra și Rosalia Drimba din Tobolciu—Viresgyám—comit. Bihorului—au binevoit a colecta și a trimite suma de 13 cor. Priméscă binevoitorii dăruitorĭ cea mai viuă mulțumită. — *Direcțiunea gimnasială: Georgiu Părău, dir. gimnas.*

Arestarea a 13 anarchiștĭ. Se scrie din Reichenberg, că substitutul de procuror din acel oraș s'a presentat ḑilele acestea în Grottan, însoțit de judecătorul de instrucție și de 15 jandarmĭ, și a arestat pe trei-spre-ḑece muncitorĭ de fabrică, bănuițĭ de a fi părtașĭ la un complot anarchist. Cu ocasiunea perchisițiilor s'au găsit multe scrisorĭ compromițĕtóre.

Un alienat dispărut. Se scrie din Petroșenĭ: In ḑiua de 6 Februarie a dispărut din Petroșenĭ Havass Mihaly, elev al academiei comerciale. Tînĕrul a lăsat o scrisóre pentru unchiul sĕu Havass József, la care locuia. In acéstă scrisóre îl însciințéză pe unchiul sĕu, că pléca fără sĕ spună ceva, fiind-că vré sĕ se facă soldat. Unchiul a plecat în urma lui cu trăsura, dér la Silvaș i-a perdut urma Tînĕrul, pe unde a umblat, mereu a întrebat de drumul, ce duce la Simeria. Strĕinul nu cunósce, că tînĕrul ar presenta semne de alienație. Singura ideie fixă, care-l dominéză este, că el vré sĕ se facă soldat.

Ḑiar de o sută-șépte-ḑecĭ și-cincĭ de anĭ. Ḑiarul „St. Petersburger Zeitung“ și-a serbat ḑilele acestea aniversarea a 175-a. Din acest incident redacția a publicat istoricul ḑiarului, din care cea mai interesantă parte este suplimentul dela 1812 (Sept. 12), în care ḑiarul la poruncă mai înaltă aduce la cunoscința publicului, că Napoleon a luat Moscva. Ḑiarul totdéuna a fost oficios. Actualul lui redactor este Paul Klügelein și este organul curții și al ministrului de instrucție.

Logodnica lui Marconi. Guglielmo Marconi, inventatorul telegrafiei fără sîrmă, este originar din Bologna. La 1899 Marconi s'a logodit cu frumósa și bogata domnișóră Miss Giuseppina Borren-Holmann, fiica unui judecător din statul Indiana. Marconi a făcut cunoscință cu domnișóra într'o călĕtorie din Europa spre America. In curênd însĕ s'a constatat, că e greu sĕ fii în același timp un inventator renumit și logodnic amoresat. Capul lui Marconi era plin de ideia sa, de a telegrafia fără sîrmă peste ocean și uita câte-odată sĕptĕmânĭ întregĭ de frumósa sa mirésă. Domnișóra începù dela o vreme a-se plictisi și acuma de curênd, când Marconi a trimis în adevĕr semne electrice peste ocean, logodnica somà pe Marconi sĕ se gândéscă serios la cununie. Marconi rĕspunse, că momentan n'are timp pentru așa ceva, căcĭ trebue sĕ se întórcă în Anglia spre a instala o stațiune telegrafică fără sîrmă. Frumósa domnișóră a fost de părere, că décă Marconi prețuesce mai pe sus telegrafia fără sîrmă, decât amorul ei, atuncĭ ar fi mai bine sĕ strice logodna, căcĭ ea a așteptat destul 2¹/₂ anĭ și în timpul acesta a devenit de 24, anĭ prin urmare trebue sĕ-șĭ caute alt logodnic, care va găsi o ḑi liberă și pentru cununie. Marconi a vĕḑut, că domnișóra Giuseppina are dreptate și îi trimise inelul de logodnă înapoi, ér el se duse în Anglia.

Meseriașii românĭ din Turda vor aranja o petrecere împreunată cu teatru, Dumінecă în 23 Februarie st. n. a. c. în sala Hotelului Central. Începutul punct la 7 óre séra. Prețul de intrare de persónă 1 cor. 60 fil.. de familie 3 coróne; peste 3 membrii de fiecare membru 1 cor. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea invĕțăceilor de meserie lipsițĭ de mijlóce. Ofertele marinimóse suut a-se adresa St. Dn advocat Dr. Eugeniu Pataceanu. Suprasolvirile se vor cuita în public.

Amĕnunte asupra asasinatului din Sofia.

Ḑiarul *„Reichswehr“* are din Sofia o telegramă, în care se spune, că profesorul Karadjuloff ar fi fost licențiat fiind bănuit că avea raporturĭ intime cu comitetul macedonén și că era amic intim al lui Sarafoff, care l'a ajutat. Acum în urmă, însĕ, lipsindu-i ajutorul, căḑù într'o miserie négră.

Pe când versiunea oficială face pe asasin nebun, se asigură, de altă parte, că el a avut însărcinarea dela comitetul macedonean, ca sĕ ucidă un ministru, și că el a ales pe Kancew, care era cunoscut energic adversal al comitetului revoluționar macedonean.

„Neue Freie Presse“ spune, însĕ, că e de necredut ca ministrul de instrucție Kancew sĕ fi fost asasinat prin mandatul comitetului macedonean, pentru-că în conferințele și scrierile sale asupra situației din, Macedonia s'a arătat în tot-d'auna favorabil aspirațiunilor bulgare.

Asasinul Karandjuloff era în vîrstă de 32 anĭ și s'a născut în Prilep, Macedonia. Acum trei anĭ el fusese licențiat pentru exalatarea lui și pentru raporturile sale c'o învĕțătóre. Ca profesor de gimnsiu la Sofia plictisea și amenința pe toțĭ miniștrii de instrucție. El a cerut luĭ Kancew o catedră la Sofia.

Karandjuloff a pĕtruns în cabinetul ministrului, pe când ușierul lipsia. A fost o luptă crâncenă. Asasinul a atacat pe ministru cu un șiș ascuns în baston. În luptă ministrul a rupt șișul și atuncĭ asasinul a tras asupra lui șése focurĭ de revorver, lovind-l la inimă și, apoi aruncându-se pe canapea, s'a sinucis. Lupta între asasin și ministru a fost lungă. Tóte hainele lui Kancew au fost sfîșiate. Servitorii, carĭ au alergat la sgomotul produs de luptă, au fugit spre a chema ajutorul poliției.

Crima nu are motive politice. Kancew era vĕduv și lasă pe urma lui o fetiță. Karandjulow refusase un post în provincie, ce i-se oferise.

Literatură.

„Studii slavice la facultatea de litere din Bucurescĭ“. — Note critice (cu prilejul unui „studiu“ al d-lui profesor Ioan Bogdan) de Ilie *Bărbulescu.* Bucurescĭ, Lito-tipografia Dor. P. Cucu, strada Academiei 15. — 1902.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

„Călindarul Plugarului“

pe anul comun 1902.

A apărut şi se póte procura dela *Tipografia A. Mureşianu* (Braşov) **„Călindarul Plugarului“** pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest căliudar, care se estinde pe 9 cóle de tipar format 8⁰ mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătóre; calculul sĕrbătorilor mai marĭ; Porturile etc. Urméză partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ şi semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urméză Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postelor; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor; Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra ungurésca în ordine alfabetică şi apoi după lună şi ḑi; Tîrgurile din Bucovina; Mĕsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăţĭ alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele“; (Moţul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coşbuc); „Frumósa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bârsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bĕtrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, (de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Douĕ hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului“ (anecdotă, de Cărăbuş).

Partea economică: „O ramură de producţiune şi avuţiă naţională“; „Faceţĭ pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Urméză diferite poveţe; lectură distractivă, glume etc.

Călindarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un esemplar „Călindarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 banĭ), plus 5 banĭ porto postal. *Vĕnḑĕtorilor se dă rabat cuvenit.*

Sz. **12444**—1901.
tlkv.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNYI KIVONAT.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Gust Rudolf végrehajtatónak Ghisiu Anna szül Thauss végrehajtást szenvedő elleni 162. kor. 4 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területén lévő s a földvári 539 sz. tjlkvben foglalt 3719 hrsz. fekvőre az árverést 923 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban. elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902 évi Február hó 17-ik napján délelőtt 9 órakor** földvári község ház irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1901 évi deczember hó 23-ik napján.

A kir. trvszék mint tkvi hatóság

„Sĕlăgiana“, institut de credit şi economiĭ societ. pe acţiĭ în Jibou.

CONVOCARE.

Domniĭ acţionarĭ ai institutului de credit şi economiĭ „SĔLĂGIANA“, societate pe acţiĭ, în virtutea § lui 19 din statute, se învită la a

IV-a adunare generală ordinară,

care se va ţiné **în Jibou (Zsibó) la 8 Martie st. n. 1902, la 10 óre a. m** în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea ḑilei sunt:

1. Raportul direcţiunei şi al comitetului de supraveghiare asupra computului anual şi al bilanţului.
2. Stabilirea bilanţului, fixarea dividendelor şi distribuirea profitului curat.
3. Fixarea preţului marcelor de presenţă.
4. Alegerea alor 5 membri în comitetul de supraveghiare pe 3 anĭ, conform §-lui 194 din legea comercială.
5. Propunerile presentate în sensul §-lui 32 din statute.
6. Esmiterea unei comisiunĭ de 3 membri acţionarĭ, pentru verificarea procesului verbal.

Jibou, în 25 Ianuarie 1902.

Direcţiunea.

Contul Bilanţului.

ACTIVE	Coróne	f.	PASSIVE	Coróne	f.
Cassa în numĕrar	4511	53	Capital social	180000	—
Escompt . . . . C 271,659 88 fil.			Fond de reservă	12142	10
„ cu acoperire			Fond de pensiune	2119	94
hipotecară . . „ 113,351 — „	385010	88	Fond de binefacerĭ	80	—
Hipotecare	73262	20	Fond pentru perderĭ	111	58
Cont-Curent	58281	—	Depunerĭ	171824	86
Giro-Conto	373	82	Reescompt	160786	—
Cheque-Conto	2401	34	Deposite de cassă	2230	05
Efecte (acţiĭ la alte băncĭ)	2690	—	Dividendă neridicată pe 1898 . . 30.—		
Realităţĭ	1329	44	„ „ „ 1899. 115.—		
Casa institutului	19817	—	„ „ „ 1900. 198.—	343	—
Interese trans. restante	4041	63	Interese transitóre anticipative	5988	57
Mobiliar . . . . . C 1,210 37 fil.			Creditorĭ	332	—
10% amortisare . „ 121.04 „	1089	33	Profit curat	19221	24
Debitorĭ	2371	17			
	555179	34		555179	34

Profit şi Perderĭ

EŞITE:	Coróne	f.	ÎNTRATE:	Coróne	f.
Interese de depunerĭ capitalisate . . . . . C 7356.31 fil.			Interese de escompt	29611	68
Interese de depunerĭ ridicate „ 1496.42 „	8852	73	„ „ hipotecarĭ	5571	12
Contribuţiune directă . . „ 2762·02 „			„ „ Cont-Curent	4860	78
„ după interese de depunerĭ . „ 767·39 „			„ „ efecte	75	34
„ după realităţĭ „ 200 23 „	3729	64			
Marce de presenţă	1066	—	Provisiuni şi diverse	14521	39
Salare şi relut de quartir	6300	—			
Chirie	190	—			
Porto	334	62			
Spese curente	4117	22			
Interese de reescompt	10242	10			
Interesele fondului de reservă	465	72			
Amortisărĭ, 10% din mobiliar	121	04			
Profit curat	19221	24			
	54640	31		54640	31

Jibou, 31 Decemvrie 1901.

D Suciu m. p., director esecutiv. — **Iosif Orga** m. p., contabil.

Georgiu Pap m. p., preşedinte. *A. Cosma* m. p. *Ioan Sándor* m. p. *Vasiliu Mica* m. p. *Michail Pap* m. p.

Gabriel Cherebeţiu m. p. *Michael Borbély* m. p. *Vasiliu Mureşan* m. p. *Dr. Ladislau Gyurkó* m. p.

Subscrisul comitet de supraveghiare censurând acest bilanţ, l'am aflat întru tóte conform operaţiunilor din anul 1901.

Fl. Cocian m. p., preş. com. *Demetriu Cionca* m. p. *Teofil Dragomir* m. p. *Teodor Bohaţiel* m p.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.